

SPIS TREŚCI

Od Autora	3
1. Sukces jako osiągnięcie kompetencji komunikacyjnej	9
1.1. Wstęp	9
1.2. Kompetencja a produkcja. Kompetencja lingwistyczna	10
1.3. Zastrzeżenia co do wartości i zakresu pojęcia kompetencji lingwistycznej. Kompetencja komunikacyjna	12
1.4. Kompetencja komunikacyjna a kontekst sytuacyjny. Składniki aktu komunikacji	17
1.5. Kompetencja komunikacyjna a zagadnienie znaczenia. Funkcje aktów mowy i intencje mówiącego	18
1.6. Sukces jako osiągnięcie kompetencji komunikacyjnej — podsumowanie	24
2. Badanie uwarunkowań kompetencji lingwistycznej i komunikacyjnej uczniów — aspekt metodologiczny	28
2.1. Potrzeba i cel badań	28
2.2. Stan dotychczasowych badań nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka obcego	33
2.3. Dobór próby w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka angielskiego.	37
2.4. Czynniki uwzględnione w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem	40
2.4.1. Zmienne zależne — blok kompetencji językowej	40
2.4.2. Zmienne niezależne — blok zmiennych związanych z osobą ucznia i procesem uczenia się	42
2.4.3. Zmienne niezależne — blok zmiennych związanych z osobą nauczyciela i procesem nauczania.	45
2.4.4. Zmienne niezależne — blok zmiennych środowiskowych	47
2.4.5. Relacje między badanymi czynnikami	49
2.5. Sposoby uzyskiwania danych o uwarunkowaniach sukcesu i niepowodzenia. Narzędzia badawcze	53
2.5.1. Testy językowe	53
2.5.2. Kwestionariusze i wywiady	59
2.6. Organizacja badań	62
3. Szkolna nauka języka obcego — sukces czy niepowodzenie?	65
3.1. Społeczna ocena efektywności nauki szkolnej.	65

3.2. Kompetencja lingwistyczna — sukces czy niepowodzenie?	67
3.2.1. Kompetencja lingwistyczna a różnice środowiskowe	70
3.2.2. Kompetencja lingwistyczna a jakość procesu glottodydaktycznego	71
3.3. Kompetencja komunikacyjna — sukces czy niepowodzenie?	72
3.3.1. Kompetencja komunikacyjna a różnice środowiskowe	74
3.3.2. Kompetencja komunikacyjna a jakość procesu glottodydaktycznego	75
3.4. Sprawność mówienia — sukces czy niepowodzenie?	76
3.5. Umiejętności językowe niezbędne dla sukcesu komunikacyjnego	79
4. Osoba ucznia i proces uczenia się	84
4.1. Rola czynników związanych z osobą ucznia	84
4.2. Czynniki związane z osobą ucznia nie poddane badaniom	86
4.2.1. Płeć	86
4.2.2. Wiek	87
4.2.3. Iloraz inteligencji	89
4.2.4. Cechy osobowości	91
4.2.5. Strategie uczenia się	96
4.3. Postawy ucznia wobec języka obcego	100
4.3.1. Poglądy i badania dotyczące postaw	100
4.3.2. Postawy w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka angielskiego	103
4.4. Motywacja uczenia się języka obcego	106
4.4.1. Poglądy i badania dotyczące motywacji	106
4.4.2. Motywacja w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka angielskiego	113
4.5. Subiektywny obraz procesu uczenia się języka obcego	118
4.5.1. Poglądy i badania dotyczące subiektywnego obrazu procesu uczenia się języka obcego	118
4.5.2. Subiektywny obraz procesu uczenia się języka obcego w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka angielskiego	120
4.6. Organizacja pracy własnej ucznia	123
4.6.1. Poglądy i badania dotyczące organizacji pracy własnej	124
4.6.2. Organizacja pracy własnej w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka angielskiego	126
4.6.3. Pozaszkolna nauka języka obcego	131
4.7. Istotny wpływ czynników związanych z osobą ucznia na wyniki nauczania języka obcego	133
5. Osoba nauczyciela i proces nauczania	140
5.1. Rola czynników dydaktycznych	140
5.2. Czynniki dydaktyczne a sukces i niepowodzenie — badania polskie i światowe	141
5.3. Czynniki dydaktyczne w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka angielskiego	149
5.3.1. Osoba nauczyciela	149
5.3.2. Metoda nauczania	151

5.4. Różnice środowiskowe i różnice jakości procesu glottodydaktycznego	161
5.4.1. Różnice środowiskowe	161
5.4.2. Różnice jakości procesu glottodydaktycznego	165
5.5. Różnice w uczniowskim i nauczycielskim obrazie procesu nauczania	166
5.6. Istotność czynników dydaktycznych z punktu widzenia wyników nauczania języka obcego	168
6. Środowisko domowe i szkolne	173
6.1. Rola czynników środowiskowych	173
6.2. Środowisko domowe ucznia	175
6.2.1. Poglądy i badania dotyczące środowiska domowego	175
6.2.2. Środowisko domowe w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka angielskiego	180
6.3. Środowisko szkolne ucznia	183
6.3.1. Poglądy i badania dotyczące środowiska szkolnego	183
6.3.2. Środowisko szkolne w badaniach nad sukcesem i niepowodzeniem w nauce języka angielskiego	185
6.4. Istotność czynników środowiskowych z punktu widzenia wyników nauczania języka obcego	189
7. Proces uczenia się a proces nauczania — hierarchia czynników warunkujących sukces w nauce języka obcego	194
7.1. Uwagi ogólne	194
7.2. Hierarchia czynników warunkujących sukces w nauce języka — badania światowe	195
7.3. Hierarchia czynników warunkujących sukces i niepowodzenie w nauczaniu języka obcego — sytuacja polska	197
7.3.1. Czynniki warunkujące poziom kompetencji komunikacyjnej	198
7.3.2. Czynniki warunkujące poziom kompetencji lingwistycznej	201
7.3.3. Czynniki warunkujące poziom umiejętności językowych niezbędnych dla sukcesu komunikacyjnego	205
7.4. Proces uczenia się a proces nauczania — wnioski	206
Bibliografia	215

